

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah.

Velja za vse leto... \$3.00
- Ima 10.000 naročnikov -

The only Slovenian daily
in the United States

Issued every day except
Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 247. — ŠTEV. 247.

NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 21, 1913. — TOREK, 21. OKTOBRA, 1913.

VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

Kongres bo odobril idejo pol. Goethals.

Za panamsko kanalsko zono bo imenovan governor. — Komisija preneha vladati.

VOJNI TAJNIK.

Odsel bo v Panamo, da dovrši načrte za utrdbe. Kontroverza med Goethalsom in Metcalf.

Washington, D. C., 20. okt. — Kongres bo odobril načrte za kontrolo, upravo in vzdrževanje panamskega prekopa, katere je predložil polkovnik Goethals. Neki voditelj, v zbornici, ki je bil sodeloval pri zakonodaji za prekop, je danes naznanil, da se načrtov ne bo izpremenilo ter da bo ostal na strani izkušeni sodelavci. Zakon določa, naj predloži polkovnik Goethals svoje predloge glede bodoče uprave v istu. Njegovo poročilo je na poti, ter bo tvorilo jedro bodoče zakonodaje.

Polkovnika Goethals se tudi ne sme motiti v njegovem velikem delu, dokler ne predloži končnega poročila o dovršitvi. Kongres mu je bil dal oblast diktatorja ter mu je podredil tudi komisijo, da bi ga prav nič ne motilo pri njegovem velikem delu.

Vojni tajnik Garrison odpotuje jutri z generalom F. M. Weaver, poveljnikom zvezne obrežne artilerije, v New York, odkoder se bosta podala v Panamo. Tam se bo vršil zadnji ogled, nakar se bo predložilo načrte za utrdbo cele panamske zone.

Garrison se je danes izrazil o poročanem sporu med polkovnikom Goethalsom in gubernijem Metcalfom glede državne oblasti, katere se bo ustanovila za panamsko ozemlje. Idejo polkovnika Goethals je označil "kot koncentrirano idejo vlade."

Za povsem gotovo je smatrati, da bo kongres odstavil komisijo ter jo nadomestil z gubernijem. Nadalje se domneva, da se je Metcalf poslalo v Panamo z namenom, da se ga napravi za gubernerja. O imenovanju se je že poročalo, a je bila vest dementirana.

Trije avijatik v smrt.

Epinal, Francija, 20. oktobra. — Poročnik Garnier in neki vojak sta se danes na nekem poletu smrtno ponesrečila. Padla sta iz višine 800 čevljev, ker je naenkrat zastal motor.

Sličen slučaj se je pripetil korporalu zrakoplovne oddelke Dautroche, kateremu se je oddelil motor od stroja. Aeroplan je padel v reko Mosel in avijatik je utonil.

Med kozaki divja kuga.

Petrograd, Rusija, 20. oktobra. — V Novostrovsku, nekem predmestju Novo Čerkeske, glavnem sedežu donskih kozakov, je izbruhnila kuga. Dosedaj je umrlo 11 oseb.

Krasni in brzi parnik (Avstro-Amerikan proge)

MARTHA WASHINGTON
odpluje v sredo dne 29. oktobra
vožnja do Trsta samo 13 dni.

do Trsta ali Reke . . . \$37.00
Cena voznih listov: do Ljubljane . . . \$38.18
do Zagreba . . . \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno družinam priporočamo.
Vožnje listke je dobiti pri FR. SAKSER, 88 Cortlandt St., New York.

Angleška sufragetka Pankhurst -- prosta.

Po posredovanju predsednika Wilsona so jo izpustili brez vsake varščine z Ellis Islanda.

"ASQUITH JE IGNORANT!"

Na otoku solza se ji je dobro godilo. Danes zvečer govori na shodu v Madison Sq. Garden.

Naselniška oblast v Washingtonu je zavrnila sklep specialne komisije na Ellis Islandu, ki je obsodila angleško sufragetko Pankhurstovo v deportacijo. — Včeraj ji je naznanil naselniški komisar Caminetti, da lahko odide iz Ellis Islanda brez varščine in da lahko ostane v Zdr. državah kolikor časa se ji poljubi. V slučaju, da napravi kaj nepostavnega, preostajata vladni samo dve poti: lahko se jo deportira, če je pa pregrešek hujši, se jo obsodi pred tukajšnjim sodiščem. Za stvar se je zavzel sam predsednik Wilson, ki se je dvuri posvetoval z naselniškim komisarjem in delavskim tajnikom Wilsonom.

Deset minut pozneje, ko je doznala za odlog, je zapustila Pankhurstova Ellis Island in dospela v Battery, kjer so jo sprejeli časnikarski poročevalci. O angleškem ministrskem predsedniku Asquithu se je takole izrazila: — Rada bi videla, kak obraz bo napravil, ko bo zvedel, da bom smela imeti v New Yorku predavanja. On je največji ignoranta, kar sem jih kedaj videla.

V Battery jo je velikanska množica občinstva navdušeno pozdravila.

Nadsufragetka je bila zelo zadovoljna s hrano in stanovanjem na Ellis Islandu.

Nocoj bo predavala v tukajšnjem Madison Sq. Garden, 25. okt. se poda v Cleveland, O., nakar se zopet vrne v New York. — Tudi predsednika Wilsona bi rada obiskala — je rekla — toda samo pod tem pogojem, če bi me specialno povabil.

Ana Kenney na nosilnici.

London, Anglija, 20. okt. — Na tedenskem zborovanju "Women's Social and Political Union" se je odigral danes pravec dramatičen prizor. V dvorano so prinesli na nosilnici sufragetko Anno Kenney, ki je vsled stradalne stavke tako oslabela, da je morala ostati skoraj mesec dni v postelji. Na nosilnici je ležala nepremično in je zamoglo spregovoriti le par besed s svojimi tovarišicami.

Dva stara petelina.

Pariz, Francija, 20. oktobra. — 72letni general Bose je pozval na dvorbo pet let starejšega generala George Florentina, velikega kanclerja reda Častne legije. Vzrok spora je bil, da je Florentin grajal grajal Bosea, ker je slednji nosil neko vojaško znamenje.

Slika nam kaže situacijski načrt glede političnega položaja v mehiški republiki. Odkar se je nasilnim in zavrtnim potom odstranilo predsednika Madera ter vlada v nesrečni deželi diktator Huerta, se vrše med različnimi strankami neprestani boji. Najmočnejša stranka so sedaj konstitucionalisti, ki so si osvojili vse severne države, Sonoro, Chihuahua, Durango in Coahuila. Te države so na sliki zaznamovane s črno barvo. Države, označene s črnimi pikicami, so deloma v oblasti konstitucionalistov, dočim so kraji, ki so na sliki beli, v rokah Huerte in njegove takozvane federalne vojske.

Proces Eaton.

Izvedenci izjavljajo, da se je dovedlo telesu strup malo pred smrtjo. Prepojeni organi.

Plymouth, Mass., 20. okt. — Podadmiral Joseph G. Eaton je umrl na strupu, katerega se mu je zavedalo v času šestih ali osmih ur pred smrtjo. Bil je v tem času tudi nezavesten.

Tako se glasi glavna izjava zdravniških izvedencev, katere je najelo javno obtožništvo, da okrepi obtožbo, dvignjeno proti udovi zamrlega, katere je sedaj obtožena, da je umorila svojega soprog.

Nadalje obtožuje obtoženo izjava nekega Henry M. Cates, proti kateremu se je izrazila Mrs. Eaton, da si želi, da bi skoraj umrl njen soprog.

Dočim so izpovedali zdravniški izvedenci, se je "Mrs. Eaton opetovano ugriznila v ustnice. Večkrat pa se je tudi smejala, ako so kakni njeni znanci izpovedali proti njej. V splošnem pa ni izgubila samozavesti in mira, katerega je kazala že spočetka.

Profesor Whitney in prof. Baleh sta preiskala notranje organe zamrlega admirala ter sta na podlagi analize izjavila, da se je našlo v telesu 16 grains arzenike. Profesor Whitey je nadalje izjavil, da so bili glavni organi takorekoč prepojeni z arzenikom.

Našel sestro umorjeno.

Milwaukee, Wis., 20. oktobra. — Nič slabega čuteč se je podal danes policijski poročnik William Maas v mrtvašnico, da pomaga coroneru pri identifikaciji neke umorjene ženske. Malo poprej je bil prisilil morilec, nekega Harry Darrow-a, da je priznal grozni čin.

V svoje strašno presenečenje pa je spoznal v mrtveci svojo edino 52letno sestro, Mrs. Emily Will. Darrow je priznal, da je ubil svojo žrtev zavrtno s svinčeno cevjo.

Iz Mehike.

Na krovu parnika "Buford" je dospelo včeraj v Zdr. države preko 400 beguncev.

Mexico City, Mehika, 20. okt. — General Francisco Villa je vjel v Torreonu 43 Nemcev in jih odbral kot talece. Tempotom se hoče ubraniti napada federalnih čet. Nemška vlada se je takoj obrnila na mehiško zunanje ministrstvo in zahtevala popolno varnost za svoje podanike.

Postopanje generala Ville je skrajno čudno; dočim je dopustil vsem Amerikancem oditi iz Torreona, je pridržal zgoraj omenjeno število Nemcev, skoraj ravno toliko Francozov, dvanajst Angležev in nekaj Špancev. V slučaju, da bi federalci zopet poskušali zavzeti Torreono, bi pustil talece usmrtni.

Kaj bo storilo zunanje ministrstvo še ni znano.

San Diego, Cal., 20. okt. — Včeraj je dospelo sem s parnikom "Buford" preko 400 mehiških beguncev. Med njimi se nahajajo tudi več uglednih oseb.

Washington, D. C., 20. okt. — Državni tajnik Bryan se ne bo udeležil "Southern Commercial" kongresa, ki se bo vršil od 27 do 31. okt. v Mobile, Ala. 26. okt. bodo namreč v Mehiki predsedniške volitve in zategadelj mu nikakor ni mogoče odpotovati za dalj časa z Washingtona.

Schmidt pravi, da je kriv.

Ko so včeraj pripeljali duhovnika Schmidta, ki je razkosal svoj ljubice Aumullerjevo, pred veliko poroto, je stopil k sodniku Malone, rekoč: "Jaz sem kriv!"

Njegov zagovornik ga je hotel prekiniti, toda bilo je prepozno, ker je morilec že pripoznal svojo krivdo. Zagovornik Koelble se je izrazil, da ga ima zagovornišvo "za nekrivega", ker je svoj čin izvršil v blaznosti. Schmidt je imel ravno isto obleko kot pri aretaciji; ker se noče briti, mu je brada že

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in
pol leta \$3.00
pol leta za mesto New York 1.50
pol leta za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 2.00
pol leta za mesto New York 2.50
pol leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno in praznikov.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.
Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne
prihajajo.
Dopisi naj se blagovito pošiljajo po —
Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje
brevete naznači, da hitreje
najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt.

**Znižanje carine za ame-
riške ladije.**

Vsled neumornega prizadeva-
nja zakonitih politikov, ki deluje-
jo že leta in leta za podporo ame-
riškega parobrodstva, je bila
sprejeta v Underwoodovo tarifno
predlogo določba, da se dovoli u-
vozni predmet, kateri pride-
jo v deželo na ameriških ladjah,
pet odstotni popust na carini. Pri
tarifnih posvetovanjih v senatu
se je to določbo črtalo, ker so v
zadevah mednarodnega prava do-
bro podkovani senatorji natančno
spoznali, da bi bila taka dolo-
čba proti obstoječim pogodbam
glede enakovarnosti v parobrod-
stvu. Čudno je, da se je dal pred-
sednik Wilson pregovoriti, da je
odobril to določbo, proti kateri je
sprva nastopil, dasiravno je mo-
ral tudi on vedeti, da bi ta tak-
način maskirano subvencionirane
ameriškega parobrodstva na-
sprotovali vsem tradicijam nje-
gove stranke. Predsednik prizna-
va, da se te določbe ne sme upo-
rabiti, ako je protiva obstoječim
pogodbam. Brani se pa spravi-
ti to določbo tarifne postavke še en-
krat pred kongres, ker bi pome-
njalo to isto kot zopetno od-
prtje tarifnih debat, ki bi morda
ogrožale prosto volno in prosti
sladkor.

Formelno se bo najbrž ta pet-
odstotni popust na blago, ki pri-
de v deželo na ameriških ladjah,
v tarifni postavi pustilo. Uvaž-
vati takih predmetov, ki ne bodo
prišli v deželo na ameriških ladjah,
se bodo sklicevali na pogodbe
ter zahtevali iste ugodnosti. Višjo
carino bodo plačevali s prote-
stom, dokler ne bodo zvezna so-
dišča ugotovila status takih pred-
metov, kot se je to zgodilo pre-
teklo leto glede uvoza papirnega
blaga.

Predsednik Wilson je celo pri-
pravil pustiti celo stvar kot je,
in sicer na ta način, da se zauka-
že zakladniškemu uradu sistirati
določbo carinskega popusta. Te-
mu se pa upirajo razni kongres-
niki in veliko pozornost v tem o-
ziru je vzbudil govor zveznega se-
natorja Martina iz New Jersey,
posebnega ljubljence predsednika
Wilsona. Ta senator, ki je novi-
nece v kongresu, je šel celo tako
daleč, da je predlagal, naj raz-
prekinejo Združene države vse
trgovinske pogodbe kot pa opu-
ste protežiranje ameriškega pa-
robrodstva. Tem nesmiselnim iz-
javam se je pripisoval posebno
važnost raditega, ker se je do-
mnevalo, da daje senator Martine
izraza naziranjim predsednika
Wilsona. Kaj takega je pa komaj
misliti in višek budalosti bi bil,
ako bi se v sedanjih nepovoljnih
razmerah, ki ovirajo gospodarski
razvoj Združenih držav, izjavilo
še carinsko vojno z drugimi na-
rodmi.

Lahkoživec.

"Kako je denar čudno razde-
ljen! Ravno tisti, ki imajo naj-
več kredita, ga ne rabijo."

Dopisi.

Johnstown, Pa. — Tu smo
spremili k večjemu počitku roj-
ka Antona Modica, doma iz Iva-
njega sela pri Rakeku. Star je bil
38 let. Tu je bival že nad 22 let.
Dne 14. oktobra je padla v pre-
mogokopu skala nanj in ga ubila.
Tukaj zapušta ženo in sedem o-
trok, katerih najstarejši je star
13 let, najmlajši pa tri mesece.
Nad vse žalosten je bil prizor, ko
smo ga pokopali v tujo zemljo
daleč proč od domovine. Pogreba
se je udeležilo tudi par družtev.
S pozdravom — Sosed.

Waukegan, Ill. — Tukaj se je
poročil 12. okt. jako priljubljeni
rojak J. Železnik z gospodično
Rozmahovo. Oče Rozman je bil ta
dan gotovo srečen, ker je izročil
že svojo četrto hčer postnemu
mladeniču. Ženin je doma iz Za-
plane nad Vrhniko, nevesta pa iz
Beyk. Bilo srečno! — M. Ogrin.

Humboldt, Ariz. — Tukaj nas
je kakih dvajset Slovencev in
Hrvatov; veliko je Poljakov, Ita-
lijancev, največ pa Mehikancev.
Dosedaj se je delalo vsak dan, ka-
ko bo zaneprej, nam ni znano. Tu
je mala rudotopilnica in čistilni-
ca rude. Dne 4. avgusta je prišel
semkaj rojak Mat. Moravec iz
Butte, Mont., hotel si nekoliko
premeniti zrak, ker je hudo bo-
lan. Pred kratkim smo ga spravi-
li v bolnišnico, kjer pa najbrže
ne bo okreval. — Josip Staraši-
nič.

Ministrant Jokec.

Spisal Ivan Cankar.

(Dalje.)

Sel je ob rosnem, solnčnem ju-
tru iz parka, na polje, v gozd.
Hitel je, da bi ubežal gradu in ve-
sel je bil, ko se je skrilo zdovje
za park. Čutil je, kako je njegovo
srce bolj mirno in bolj čisto.

"Morda še ni vse izgubljeno,
morda je še kje lepota in upa-
nje..."

Solnce je bilo topleje in je po-
sušilo roso. Kraj gozda je legel
gospod Edvard v travo, ki je bila
še sveža in hladna, in je gledal
v dolino pod seboj, svetlo in pro-
strano.

"Morda je še kje lepota..."
Iz gozda je prišlo dekle, še o-
trok. Bosa je bila, oblečena v
kratko krilo in v jopico s kratki-
mi rokavi. Gospod Edvard ji je
pogledal v obraz in vtrepetal.
Tam je bila lepota.

"Dobro jutro, gospod Ed-
vard!"
Vstal je; nežna, bela lica so se
smehljala pod njim, velike rjave
oči so mu gledale v obraz.

"Kako ti je ime?"
"Tinka mi je ime; zajutrek
sem nesla očetu."

Gospod Edvard je hotel govo-
riti, povedati je hotel nekaj zelo
lepega, toda jezik mu je bil težak
in len in kolena so se mu tresla.
"Z Bogom, gospod Edvard!"
Prišel jo je za roko.

"Počakaj, Tinka! — Ali moliš
zvečer?"
"Molim."

"Jaz ne, nikoli nisem molil. In
če boš molila neoj, se spomni še
mene. Ali se boš spomnila?"

Njen obraz je bil nenadoma ze-
lo resen in materinsko so pogle-
dale rjave oči.

"Spomnila se bom."
"Reči: za gospoda Edvarda!"
"Tako bom rekla!"

Držal jo je za roko, za rjavo,
raskavo, gledal je na njeno bela
lica in velik, veličastni mir je
bil v njegovem sreju.

"Kako si majhna, Tinka!"
Zardela je, obraza pa ni pove-
sila in gledala mu je veselo na-
ravnost v oči.

ni več mogoče, da bi se me dotak-
nilo!"

Ko je prišel domu, je poljubil
materino roko; ves zardel in vesel
je bil njegov obraz, mati ga je po-
gledala in se začudila...

"To je bilo spomlad..."
In spomladi je bilo, ko je Jokec
prvikrat občutil slast hrepenenja;
njegovo hrepenenje pa je bilo u-
panje in verno pričakovanje.

Vzbudil se je o velikonočnem
jutru in ni bil vesel. Ne kolača,
ne piruhov, ne pomaranč. In dru-
gi fantje imajo vsega dovolj —
potiče, pisanih piruhov, pomaranč
v izobilici. Toda njegovo srce je
bilo močno in ni poznalo žalosti,
ker ni poznalo veselja.

Ozrl se je na Tinko, ki je pri-
šla od jutranje maše, — in glej,
Tinka je jokala.

"Zakaj jokaš, Tinka?"
Začudil se je zelo in še bolj se
je začudil, ko je prišla Tinka k
njemu in ga je pobožala po obra-
zu in so kapale na njegova lica
njene solze.

"Ti ubogi Jokec! Tako si še
majhen!"
Jokec je bil nekoliko hud; ni
se mu zdelo, da je manjši od Tin-
ke.

"Zakaj pa jokaš, ker sem maj-
hen?"
"Tako majhen si še, Jokec, in
komaj veš, da je danes Velika
nedelja!"

"Vem, Tinka! Kdaj sem že
vedel! Pogledaj, kakšno solnce je
zunaj in kako že potrkava! Kaj
ni to Velika nedelja?"

"To je, ti dobri Jokec! — Amp-
pak še lepše boš živel, vse lepše,
Jokec! Ni mogoče, da bi se ne u-
smilil Bog!"

Jokec je zaslužil, zakaj je Tin-
ka žalostna.

"Saj ni potreba piruhov, kaj bi
z njimi?"
Natančno je vedel Jokec, kaj bi
bilo z njimi in komaj je izpro-
govil besedo, si je začel pisanih
piruhov in svetlih pomaranč.

"Ti dobri Jokec! — Glej, ne-
koč smo imeli piruhov in pomar-
anč in tudi kolač smo imeli. Ti
se ne spominjaš več. Takrat smo
imeli še mater. Tudi nanjo se ne
spominjaš."

Pogledal ji je v obraz z resnimi
očmi, toda ni je videl, gledal je v
veliko daljavo.

"Spominjam se nanjo, Tinka.
Tako lep je bil njen obraz kakor
tvoj. Samo enkrat sem jo videl —
in se spominjam nanjo..."

"In kakor je bilo takrat, tako
bo še nekoč. Jaz vem, Jokec, da
boš imel piruhov in pomaranč in
vsega v izobilici. Ne bodi žalo-
sten!"

Vzbudil se je oče; Jokec je
vstal in se je tiho napravil in je
šel k veliki maši.

Kadar je gledal na veliki altar,
ki je bil ves v zlatu, ves v luči
brezčest

Načelnik v Borosevu.

Napisal L. K. Fredrik.

I.

Ivan Gončov.

Snežni vihar je razsajal okrog male hiše Ivana Gončova, načelnika majhnega vzhodnosibirskega mesteca Boroseva, in nasipal je po vrhovih visoke snežne zamele. Kdor je imel smolo, da je moral ob tem vremenu iz tople zakužene sobe, je moral skrbeti, kako bo prišel po debelem snegu, da ne obliži v njem.

Ze pred dvema urama, ko se je vrnil Ivan Gončov iz pisarne v svojo malo hišico, je ležal sneg tako na debelo, da je s težavo pregazil pot in se naglo preoblekel, da si ni nakopal nadležnega prehlajenja.

Obesil je plašč, suknjo, hlače in debele nogavice na nizko peč in pod vsakim kosom je nastala precejšnja mlaka.

Ivana Gončova je minila potrpežljivost. Tako vendar ne more iti dalje. Trpeti ne more, da bi mu tekli potoki po sobi. Jezno je vrgel čašnik iz rok in stopal o prežno mimolaznik k vratim.

Na njegov nejevoljen klic je vstopila stara Katinka z razžaljenim obrazom, vsaj tako je umel Ivan Gončov gubiti na čelu; kak tujec bi se morda smejal nad komiko, ki jo je kazal Katinka obraz. A Ivan Gončov ni bil zaman v svoji mladosti prvih elegantov v Peterburgu, in to svojo lastnost je obdržal še v pozno starost, in to še celo v Sibiriji.

Sicer ni bil Ivan Gončov že v starikavi dobi vkljub sivim lasem in četudi je njegova nekdanja vitka postava dobila svojo okornost. Vendar je bila njegova postava v primeri s staro še mladostna; stopil je k njej in jo potrepil po ramih.

"Bo že, bo, starica", je dejal prijazno. "Tega vendar ne boš dopustila, da bom plaval iz sobe."

Proti svoji volji je dobil njen obraz ježno lice. Predno je mogla odgovoriti, se je oglasilo krepko trkanje na vratih.

Ivan Gončov je vprašal: "Kaj pa je vendar?" In stekel je v vežo odpirati vrata. Starica je pomotala vodo.

Pri vratih se je oglasil Ivan Gončov:

"Pusti vodo pri miru, Katinka! Prosim, gospodje, skozi desna vrata. Da, da, takoj bo še več, Katinka, sicer pa dobiš važnejše delo. Prosim, gospodje, bodite zelo previdni, da se ne pretrese. Ali si že naznanil doktorju Nikolajevu, Pavel Pavlovič? Ne? Potem takem mora eden takoj k njemu. Umejte? Ne, ne potožite! Kdo ve, kaj bo z ubožcem..."

Naenkrat je onemel Ivan Gončov, ker vstopili so v sobo, kateri je bil ravno zapustil okrajni načelnik. Bila sta dva krepka ruska policista, ki sta nesla na močnih rokah vitkega in slabotno obloženega moža.

Ivan Gončov se ni dolgo pomišljal. V nekaj hipih je slekel tujca iz premočene obleke in hotel ga zaviti v toplo flanelino srajco, kar se je tujec zavedel med groznim krikom. Oči je široko odprl in prosil sedaj enega, sedaj drugega; pokrtil si je obraz z rokami ter se spustil v težak jok.

Ivanu Gončovu je bilo zelo sitno. Sedaj ta tukaj joka, mesto da bi pametno povedal, kaj mu manjka. Položil je roko na njegovo suho ramo ter mu prigovarjal zaupljivo, kakor je znal le on.

Ko ni dosegel s prigovarjanjem ničesar, je pomignil Ivan Gončov policistoma, naj mu pomagata sleči mokro srajco raz tujca. Čudil se je, zakaj se ta upira temu

z vso svojo močjo. Policista sta stala z odprtimi ustmi in bedastimi obrazy; in naenkrat se je Ivan Gončov nečesa domislil in prijel je policista za roko ter ju potisnil skozi vrata.

"Sta že pridna", je dejal v veži ter vsakemu stisnil denar v roko. "Kateri hoče zaslužiti rubelj in poklicati doktorja Nikolajeva?"

Ker sta bila obadva pripravljena, je razsodil kot nekdanj Salomon: "Oba skupaj, imata družbo in vsak pol rublja."

Nato se je naglo vrnil v sobo, kjer je tujcu Katinka izmivala umazan obraz.

Komaj je starica končala svoje delo in odšla iz sobe, je prijel tujec Gončovo roko ter jo poljubil in njegove ustne so se v pretrganih besedah zahvaljevale. Gončov se je nalahno iztrgal in mu podal mehko flanelino srajco, rekoč:

"Torej ste sedaj dovolj močni, da se preoblečete? Suho perilo morate sedaj obleči. Za ta čas grem v drugo sobo."

Iz tujčevih oči je zasvetila iskrena zahvala, ki jo je hotel tudi izreči. Ivan Gončov pa je odmahal s svojo osivelo glavo:

"Molčite rajši! Govorjenje vas utruja. In k temu še: Ljudem se ne sme več povedati, kakor vprašajo."

Vstopil je v drugo sobo ter jo zaprl za seboj. Ni videl, kako je tujec pobledel; vendar je hotel s tem povedati, da je tujca spoznal. Ivan Gončov je ravno tlačil svojo pipo, ko ga je poklicalo zopetno trkanje v vežo.

Oba policista sta stala pred njim in javila, da pride takoj zdravnik in s skrivnostjo sta poročala, da sta dobila obvestilo, da se je posrečilo nekemu kaznjencu ubežati iz Irmitska v smeri proti Borosevu. Visoka svota je razpisana na njegovo glavo in da naj jima dovoli, da preiščeta tujca, ker se popis zelo vjema z begunčevimi osebo.

Ivan Gončov se je prestrašil, a znal se je prevladati, da policista nista ničesar opazila.

Vprašal je zelo glasno in naglo, da se nista mogla dobro zavesti:

"Torej iz Irmitska je zopet eden pobegnil? Kaj? In tisoč rubljev je razpisanih na njegovo glavo? Za vruga, lepa svota. A povejta mi vendar, kaj hočeta, da naj jaz letam za njim? Čemu sta prišla k meni? Na cesto bi morala iti!"

Policista sta se začudeno spogledala.

"A, gospod,"

"Noben a!" je zavpil Ivan Gončov. "Ali mislite, da prenočujem lopove ali zločince?"

"Ne, gospod", je zajecal eden, drugi pa polglasno pristavil:

"Tujec, gospod."

"Kakšen tujec?" se je silno začudil Ivan Gončov. "O kom vendar govorite?"

"No, gospod, kaj pa tujec, ki sva ga donesla v tvojo hišo?"

"V mojo hišo?"

"Da, gospod, kaj ne leži na zofi?" je pritrtil drugi.

"Grom in strela! Ali sem jaz nor, ali vi dva?" je kričal Ivan Gončov. "Kdaj sta pa prinesla kakakega tujca k meni?"

"In poklicat vsa šla doktorja zanj", je dejal drugi zelo začuden.

"Vidva sta se gotovo opijanih!" je razsodil Ivan Gončov; z ostrim očesom je zrl v daljo in malce se je bil pomiril. "Poklicala sta doktorja na karte. To vama takoj potrdi."

V istem hipu je stopil s težavo iz snega doktor.

"No, vendar že enkrat prideš! Menil sem, da pogineš v tem vremenu, pa sem te povabil na eno partijo višta."

Med govorom je moralo priti malo prahu v Gončovo oko, da je pomelknil. Doktor Nikolajev je takoj umel. Podal je prijatelju desnico ter menil: "Seveda. V tem pasjem vremenu ne moreva itak drugega početi."

Policaja nista verjela svojim očem. In vendar sta prinesla Ivana Gončova v hišo tujca.

"Sedaj lahko gresta", je dejal prijazno Ivan Gončov. "Idita na cesto in iščita begunce, ker pri meni ga ni. Ta dva namreč trdita, da sta k meni prinesla nekega tujca vsega prepreženega in da sta te zategadelj poklicala!" je pojasnil z ironičnim glasom zdravniku.

"Da, in sedaj leži v hiši na zofi", je še vedno eden trdil; v njem se je kazala pristna ruska trdnost.

"No s tem se pa že vse neha", je zavpil Ivan Gončov. "Gotovo si znorel. Možgani so ti zmazani. Doktor, pogledj vendar v sobo, če dobiš kakakega tujca."

In zdravnik je odšel z glasnimi koraki v sobo. Takoj se je vrnil. "Naj se sama prepričata, Ivan", je dejal zdravnik. "Tu ni nikogar."

Z veseljem je odstopil načelnik. In kot lovski psa, ki sta na sledu divjačini, sta udrila policaja v sobo. V njuno največje začudenje nista našla nikogar, tudi najmanjšega sledu po kaki razcapani obleki, ali na tleh in na zofi.

"No torej, tepea!", se je smejal načelnik. "Tu imata po rubelj za svoj trud. Pa ne pozabita na požirek vodke. Mraz je!"

Ko sta odšla policaja, je Gončov zaprl okno, bilo je samo pritrto, in je vodilo na vrt. Odšel je v sosednjo sobo, kjer bi bil kmalu padel čez kup čunjev; ne je pobral in jih odnesel v kuhinjo, da jih je takoj sežgala stara Katinka.

Nato je pristopil k doktorju, ki je sedel udobno na stolu ter ga vprašal:

"No, sedaj pa dobro pregledj, kaj ti vse manjka."

Ivan Gončov se je z veseljem nasmajal ter dejal:

"Sedaj bosta gotovo patrolirala vso noč pred hišo. Glej, najin prijatelj pa ni imel slabega okusa; izbral si je steklenico Curacao mesto navadne vodke. Ne smem mu zameriti. Jaz bi storil isto. A tepec, zakaj ni pustil nobene erke."

Pobral je neki listič, ga prebral ter takoj vrgel v kamin.

"Da, da, grozna revolucija", je pristavil resno. Predno sta prišla prijatelja do svoje partije, je trajala dolga debata o koristi in škodi revolucije.

Stara Katinka se je kasneje vedno čudila, zakaj ima Gončov na mizi polno steklenic najboljšega žganja.

II.

Vladimir Bogdanov.

Ivan Gončov, dobri načelnik v Borosevu, se je že pokazal v dovolj dobri luči občinstvu. Pokazal je, da tudi v uradniški suknji bi je blago sree in to v ruskem uradništvu v vzhodni Sibiriji. Vsakdo bo dejal, da Ivan Gončov ni doma v Sibiriji, in prav ima, ker svoje čase je bil prvi kavalir petrogradskih salonov.

Dneve mladosti je že zapustil Ivan Gončov za seboj. A nekaj moram omeniti, da bl

Vojna.

Angleški spisal C. C. Andrews.

Marsikdo je sanjal neke poletne noči leta 1814. hude sanje, iz katerih ga je zbudilo gromenje topov — in mnogo jih je stalo tišega jutra — kakor Priscila Kirton — pred vrati in gledalo, ali so se sanje uresničile, ali so res pozdravljale ladje kralja Jurija noveangleško obalo s svojimi topovi.

Ze več tednov so meščani popravičili mestno obzidje, ženske pa so delale doma obveze za ranjence. Priscila je bila najmlajša, domovina jo je opominjala — in pa zaročni prstan, ki ga ji je dal pred letom David Lynn. Kadar bo vojna končana, potem bo poroka — prej ne — in David se je potolajil, četudi s težkim srcem. Saj Britanci bodo morali itak kmalu odkriti.

Deklica je šla počasi v hišo, kjer je stara Marta ravno pripravila zajtrk.

"Precej potem grem v vas, dokler ni še vroče", je rekla stari, "pravijo, da je Mrs. Pierce zopet slabša. Deni v kosarico nekaj jaje in steklenico vina, to ji bo dobro delo."

Par minut kasneje je bila Priscila na poti k svoji pacientinji. Ko je šla po cesti, vzravnana, skoro prevzetno, na zlatih lasih širok slammik, izpod katerega se je svetilo dvojje resnih, modrih oči, ne bi nihče mislil, da je to kmečko dekle in ne samo David Lynn, ki je rekel, da je lepa.

Pri bolnici je izpraznila kosarico in jo tolažila, toda besede jo niso šle prav od srca. Poslovala se je in šla, mesto naravnost domov, k obrežju. Niti enega jadra ni zapazila na vsej gladini, kolikor jo je videla. Pogledala je pa čeri pod seboj — kaj je to? — Tam pod neko veliko skalo se je žibal čoln. Ne, ribiški čoln to ni — biti mora kaj drugega. Za ono skalo se je voda zadržala daleč v suho zemljo, tako, da bi se tam lahko vkrcalo kakih 6 ladij. — Kaj, če je to angleški čoln?

Priscila sicer ni bila strahopetna, toda pri tej misli se je obrnila in hitela po cesti proti mestu, kakor bi se streljali sovražniki s topovi za njo. Ko je tako hitela, bi jo kmalu povozil voz, ki je pridiral iz mesta. Voznik je potegnil konja z vso silo nazaj in zaklical: "Pojdite hitro, Priscila Kirton, če nečete, da vas rdečesuknježi usmrte. Spodaj v zalivu so štiri ladje in sovražniki bo mesto razdelali in vse pomorili. Hitro, dokler ni prepozno!"

Deklica je voznika ponosno pogledala — naenkrat se je izpremenila.

"Mesto se ne bo strahopetno udalo!" je zaklicala.

Zastoj jo je voznik pregovarjal naj vendar stopi na voz in se tako reši gotove smrti. Ostala je stanovitna, David Lynn je bil vendar v mestu, kako bi ga mogla zapustiti!

Voz z beguni se je skril za ovinkom, ko se je deklica obrnila in šla počasi naprej. Sram jo je bila, da je prej tako hitela, koga naj se pravzaprav boji, menda teh rdečesuknježev?

Ko je tako premišljevala, se je naenkrat pripognila — na pesku je zapazila kri... pobledela je in pogledala okrog sebe. V grmovju, ki je bilo ob cesti, je bila narejena odprtina, kakor da bi se bil kak človek s težavo preril skozi; veje so bile odlomljene in — da tam, tam je ležalo, nekaj temnega, ležalo nepremično... V tem hipu je klečala deklica poleg mola.

Z eno roko je težko zatiskal rano na prsih, iz katere je tekla kri. Položila je svojo tresočo roko na ranjenčeva prsa in začutila je, da sree še nekoliko bije. Globoko se je oddahnila in potegnila iz kosarice steklenico, kjer je bilo k sreči še nekoliko kapljic vina. Ko mu je privedla glavo, je nalahko zastokala. Kakor otroka, ki mu hočejo viliti v usta grenko zdravilo, mu je prigrigavala, dokler se ni prebuditil iz omotice in pil. Bleda lica so nekoliko zardevala, sedaj je deklica šele zapazila, da je ranjenec mlad in čeden dečko. Hotel je nekaj izpregovoriti, toda rekla mu je, naj molči.

"Le mirni bodite, dokler vam ne zavežem rane!" mu je rekla. "Naslonite se na to drevo, tako, previdno, da ne izgubite še več krvi."

Ko je iz svojega robea delala obvezo, se je zdela ranjencu kakor kaka princezinja iz pravljice, kajti v njenih zlatih lasih so se odbijali solnčni žarki.

"Tako", je rekla slednjič, "pozdravljate ite sedaj domov. Ni daleč, in če se opirate name, sva kmalu tam."

Nendar je bilo dalje, kakor je ona mislila. Prašna cesta se je strahno vlekla in vročina je postajala vsako minuto večja. Vedno težje se je opiral ranjenec na njeno roko. Slednjič sta vendar prilezla domov, ravno pravočasno se, da je mogla z Martino pomočjo položiti ranjenca, ki se je zopet onesvestil, na zofo. Drgnila mu je čelo z žganjem in mu viliha par požirkov v usta. Čez nekaj minut je izpregledal in se skušal dvigniti. Pa ni šlo.

"Le mirujte", mu je zapovedala "Samaritanka" s tihim glasom, "rano moram izprati in jo dobro zavezati, ker krogla ni ostala v rani."

S slabim glasom jo je zahvaljeval, česar pa ona ni slišala ali pa ni hotela slišati. Ko mu je izpirala in zavezovala rano s svojo rahlo roko, se je nehote vpraševala, kje je dobil to rano. Toda vprašala ga ni prej, dokler ni bila rana zavezana in je ranjenec ležal na naslonjaču.

"Kmalu vam bo boljše, da bi le mrzlica ne pritisnila", je rekla. "Le velika izguba krvi vas je tako oslabil." Nekaj časa se je obotavljala, slednjič ga je pa vendar vprašala: "Kdo je pa streljal na vas?"

"Nisem ga videl natančno, vse-kako pa me bo pomnil —"

"Kaj ste tudi vi streljali nanj?" "Da, in —" je obrnil govorico, "ali smem vedeti, kako se imenuje moja dobra Samaritanka?"

Priscila mu je povedala svoje ime. Pri tem je opazila, kako je on nekaj sekund z vprašujočim pogledom opazoval njen zaročni prstan. Ne, ni bila še omožena — prej mora biti vojna končana, prej morajo pregnati sovražnika — mu je pripovedovala.

Vstal je in se ji priklonil. "Kadar bo vojna končana, ne boste vi in oni srečni človek, čegar imena ne vem, imela nikogar, ki bi vama želel tako iz srca vse najboljše, kakor jaz! Se enkrat vas moram zahvaliti, preden grem!"

"Ne smete še iti", mu je zaklicala Priscila.

"Pač, kakor tudi težko, moram! Moja dolžnost —!"

"O, ne govorite sedaj o dolžnosti! Zunaj je strašna vročina in kmalu bi se zopet onesvestili. Ostanite tu do večera — vidite, saj ne morete niti ravno stati!" Prijela ga je za roko. Naenkrat je začelo zamolklo gromenje od obrežja sem, tako da so zaropotale šipe v oknih. Kmalu zopet drugič in tretjič. Priscila je zaklicala strahu, čeprav je že vse jutro čakala na to. Začelo se je bombardiranje!

"To so Angleži", je rekla mirno. "Obstrebujete mesto."

"An — Angleži?" je stokal ranjenec.

"Da. Pravijo, da so štiri ladje v zalivu. Morebiti so nalašč čakali s streljanjem, da so mogle žene in otroci zapustiti mesto." Ponudila mu je stol, kar se je bal, da se vsak čas onesvesti. Ali ne veste ničesar o tem?" je zaklicala. "Toda ne bojte se, naše hiše krog ne dosežejo."

"Da bi se bal — ne!" je odgovoril. Porinil je stol na stran, kakor bi hotel s tem potrditi, da se nič ne boji. "Ne — samo dovolite, ali imate koga v mestu, za katerega bi se morda bali?" "David je tam", je rekla ravnodušno.

"Vaš zaročenec? — Ali je vojak?"

"Da, dokler ne poženemo Angležev domov", je odgovorila ponosno.

Zopet se je začelo zamolklo gromenje. Kmalu nato pa enakomerno stopanje in ženket. — Deklica je hitela k oknu. Da, prišli so na pomoč vojniki iz bližnje trdnjave. No, Angleži sedaj ne bodo prišli tako lahko v mesto. Naenkrat se je domislila nečesa drugega:

"Ah", je zaklicala, "morebiti so se že izkrcali! David mi je rekel, da je na obrežju neki nezavarovan prostor, ki ga ne morejo braniti. Bal se je, da ne bi izsledili te točke. In ravno tam sem videla prej čoln — angleški čoln —"

"Coln?" je vprašal vojak.

"Da, slučajno sem ga videla. In ladje so se kaj lahko danes ponoči tam usidrale. Poslahi so potem nekaj ljudi na suho morda tudi enega samega — kaj če so ti streljali na vas? Ali ga niste spoznali?"

"Namen streljali?" je vprašal zopet, kakor bi odmevalo.

"No, da, zakaj pa ne? Angleži — kaj me ne razumete?"

"Angleži name — ne, ne, morda kak tat, kak lopov — kdo drugi pač?"

Smejal se je prisiljeno. Deklica ga je vprašujoče pogledala in takoj ji je bilo vse jasno. "Sedaj šele razumem vse! Veslali ste od čolna proti bregu! Vi ste angleški — vohuni!"

Anglež se je zdrnil.

"Prav pravite", je rekel. "Anglež sem in vohun čez že mora tako biti. Delam po ukazu, kakor pravi vojak, po ukazu, ki ne pri-nasa, če se podjetje posreči, nobene slave, če pa se ponesreči — smrt. Raje bi umrl na bojišču, kakor pa vohuni!"

"Ali ste šli proti mestu?" ga je vprašala razburjeno.

"Da. Straža me je zapazila in zahtevala, naj povem dogovorjeno znamenje. Ker sem molčal — so me ustrelili — to je vse."

"Kdo pa ste?"

"Poročnik Daventry sem."

"Ali veste, kaj bo z Vami, če pokličem vojak?"

"Ustrelite me. Toda — Vi jih ne boste poklicali!"

"Mislite, da zato ne, ker sem ženska?"

"Ne, ampak zato ne — ker ste Vi!"

Za hip je vladala v sobi grobna tišina. Priscila se je odmaknila od okna in ogledovala ranjenca, ki je stal pred njo.

"Ne tega ne morem storiti!" je zaklicala. "Saj mi niste stori-li ničesar hudega. David bi na Vašem mestu ravnal prav tako!"

"Kako dobri ste!" je rekel. — Nevarnosti Vas izpostavljam, in če bi moral umreti — bi morebiti počilo sree, ki tako ljubi kot Vase."

Priscila ga je vprašujoče pogledala.

"Ali Vam smem pokazati sliko svoje zaročenke? Vedno jo nosim se

Jugoslovanska

Katal. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik IVAN GERM 507 Cherry Way or Box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: IVAN PRIMOŽIČ, Eveleth, Minn., Box 641.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424.
Pomočnik tajnika: MIHAEL MIRAVINEC, Omaha, Neb., 1234 So. 15th St.
Blagajnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 165.
Zaupnik: ALOJS VIRANT, Lorain, Ohio, 1709 E. 25th St.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 530 No. Chicago St.

NADZORNIKI:

ALOJS KOSTELIC, Salido, Colo., Box 533.
MIHAEL KLOBUCHAR, Calumet, Mich., 315 — 7th St.
PETER SPEHAR, Kansas City, Kans., 422 No. 4th St.

POROTNIKI:

IVAN KERZISNIK, Bardine, Pa., Box 132.
FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 715.
MARTIN ROCHEVAIR, Pueblo, Colo., 1219 Elmer Ave.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljke pa na glavnega blagajnika Jednote.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Zepet rep in vlom? Po Ljubljani se govori, da je dne 2. okt. neznani zločinec v mraku napadel neko damo v Namski ulici, ki iztrgal ročno torbico in z njo zbežal. Dalje se govori, da se je zgodil vlom v Wettachovo vilo in je bilo ukradenih kakih 400 kron. — Dne 30. sept. zvečer je bil na postu na Rožnik napaden pisatelj g. Ivan Cankar; neznani napadalec ga je ranil na obrazu. — Za javno varnost je pa zdaj, kar imajo v Ljubljani državno policijo, že sijajno preskrbljeno.

Umrli so v Ljubljani: Josip Prepeluh, mesar na Ambrozevevi trgu št. 7, star 58 let. — Frančiška Fledar, hčerka gostilničarja Flegarja na Zaloški cesti, stara 10 let. — Marija Dolenc, hči mizarjskega delavca, 2 leti. — Marija Leve, bivša kuharica, 73 l. — Marija Virant, delavka, 35 let.

Nesreča. Ko se je dne 3. okt. igral pred hišo šte. 250 v Rožni dolini 11letni Alfred Bernik, je spodrsnil ter padel in si pri padcu zlomil levo roko. Dečka so stariši prepeljali v deželno bolnico. **Š kovanja padel.** Mizarjski pomočnik Avgust Gosanc, 30 let star, iz Device Marije v Polju, je pri nabiranju kovanja padel dne 3. okt. 10 metrov globoko z drevesa ter si polomil roko in nogo. Pripeljali so ga v deželno bolnico.

Dlan si je prestrelil. Janez Perne, 13 let stari kajzarjev sin v Trzinu, je našel doma v nekem panju skrit samokres. Deček ni vedel, da je samokres nabit, zato ga je brezskrbno pregledaval in ga semtertja obračal. Naenkrat počel strel ter mu krogla prede dlan desne roke in ga nevarno poškodoval.

Skrivajte užgalice pred otroci! Posenetnik France Janežič na Suci ima ob svoji hiši zloženih veliko množino drv, trsk in drugega lesa, ki sega do stropa. Na podstrešju je pa nakupičeno seno in slama. Iz svojega kuhinjskega okna je pa opazovala sosedna šestletna Janežičeva sestra, ki se je tik tega subega lesa igral z užgalicami na ta način, da je mesto cigarete si zažigal posušeno divjo trto, katero je pušil, in le sreči je pripisovati, da se niso vsled dečkove neprevidnosti vnele suhe trske. Pripomniti je še k temu, da so ravno Janežičevi otroci dne 30. septembra 1912 na Suci povzročili požar, ki je uničil devet gospodarskih poslopij.

Eleparica "Johanca" Jerovšek, ki je sleparila z zamaknjeno steno, se sedaj nekje skriva. Proti sleparici je vloženih več ovad. Tako je Meto Mose osleparila za 55 kron pod pretvezo, da je prišel k njej nazaj Metin brat prosit pomoči. Meta ji je dala "za našo na Rakovniku".

Novomeški predor. Kakor se je zopet izkazalo, so bili vsi upi, da bo novomeški predor že koncem meseca septembra gotov, tudi tokrat prežgodnji. S tem novomeškim predorom je sploh čudna reč. Dne 12. oktobra je poteklo leto dni, odkar so ga prevrtali. Ker pri tem delu niso zadeli na posebne ovire, so računali, da bo predor popolnoma izgotovljen do 1. maja, ali vsaj do 1. junija letošnjega leta. Pri tem računem se je bržkone jemalo v poštev, da se bo Kolodvorska cesta, pod katero vodi predor, zaprla za javni, posebno za prevozni promet, seveda

na račun podjetja preložil čez staro državno cesto preko strmege Kapiteljskega hriba. V tem slučaju bi bilo izvrševanje gradbe predora olajšano in čas dogovoritve okrajšan. Toda podjetje je moralo računati z ravno v tem času jako živahnim prevoznim prometom, zlasti za ostale gradbene oddelke nove proge proti v Belo Krajino. Ne glede na težko težkih tovornih prevozov po Kapiteljski strmini, bi to zaprtje Kolodvorske ceste stalo mnogo več, kakor pa bo stalo v tem slučaju, ko se je cesta le deloma zapirala in se je vsled tega izvršitev gradbe predora zakasnela. Javni promet je sprito delnega zaprtja Kolodvorske ceste res trpel, toda še več bi bil trpel tudi osebni promet, če bi se podjetje bilo odločilo za prvotni načrt. Ampak vseeno podjetje preveč in predolgo izrablja potrpežljivost občinstva. Dela v predoru bi bilo lahko že davno izvršeno, če bi delavci delali na akord in ne proti dnevni plači. Te dni so vendar tako daleč prišli, da se iz odprte ceste vidi, kako daleč je napredovalo podobokovanje predora, katerega vrhna plast sega prav v cestni material, vsled česar je bilo to delo zelo težavno. Zdaj imajo še 8 metrov oboka izvršiti, od te daljave je kakih 5 metrov skalovitega terena, katerega zdaj razstreljujejo. Če bo vse po sreči šlo, bo predor šele koncem tekočega meseca popolnoma gotov.

ŠTAJERSKO.

Slučaj usode. V Radgoni je umrl 60 let stari gostilničar in mesar Henrik Eckhard. Eno uro po njegovi smrti je bil ravno pogreb njegovega brata Avgusta.

Umrli so v Celju mestni blagajnik Rudolf Lang, star 43 let. Bil je miren in blag človek. Z glasovitim defraudantom Ochsom je imel pred nekaj leti veliko tožbo, v kateri je prej v Celju vsemogočnega Ochsa pred svojo javnostjo razkrinkal. Od takrat so ga seveda tudi na magistratu postrani gledali.

Obešil so se v Mariboru vrtnar Anton Kleinschuster v Gosposki ulici v svoji lastni hiši v petek 3. okt. ponoči. Obešil se je na tako tanki vrvi, da se je ista pozneje, ko je bil Kleinschuster že mrtev, radi te mrtvece utrjala in je padel samomorilec na tla, kjer so ga našli. Mož se je v petek podnevi izrazil v gostilni Wurzing, da je zadnjikrat tam. Kot vzrok samomora se navajajo slabše gnotne razmere in posebno dolgoletna tožba s trgovcem in občinskim svetnikom Karolom Worsche.

Umrli so v Mariboru kavarnar Riedl, lastnik kavarne "Tegethoff" pri kolodvoru.

Umrli so v Mariboru nemški pisatelj Herman Anbel.

Pripravljeni mrtveci. Iz št. Petra nize Maribora poročajo: Ko je bila v avgustu velika voda, nam je pripravlila drv, desk, utopljeno živino, pa žalibog zopet enega utopljenca. Ostal je na prodcu blizu žandarmerijske postaje ali nove šole. Po časnikih se je izvedelo, da je izginil v Semraihu nad Gradcem gostilničar in trgovec Mihael Ferstl, obenem tudi stotnik tamošnje požarne brambe. V žepih ni imel ne vinarja denarja, tudi ure ne. Vendar ni bilo nikjer videti zname-

nja kakšnega zločina. Pravi se, da ga je baje tožil zaradi neplačane vina neki vinski trgovec iz Ptuj, ki ga ni hotel več čakati na denar.

Kolodvor Pragersko bodo razširili in povečali. Glasom odloke, kr. namestništva z dne 13. septembra 1913 se mora kolodvor in proga za premikanje na Pragerskem povečati in razširiti. Izdelani so že tozadevni načrti, ki so razporejeni pri občinskih bratih Spodnja Poljska in Stragonjci. Komisionelni ogled je bil v ponedeljek 13. okt. na lieu mesta.

PRIMORSKO.

Hišna preiskava — razžaljenje časti. Pred okrajnim sodiščem v Pulju se je vršila te dni zanimiva obravnava zaradi razžaljenja časti, izvršene pri hišni preiskavi. Stvar je bila sledeča: Dne 28. junija letos je odredil vodja policijskega oddelka puljskega okr. glavarstva policijski nadkomisar dr. Josip Mlekuš v stanovanju in v pisarni dr. Cerleka hišno preiskavo. Preiskava se je izvršila, in sicer na tak način, ki je bil žaljiv za dr. Cerleka. Obenem se je izrazil policijski nadkomisar dr. Mlekuš proti nekemu častniku, da je dr. Cerlek zapleten v znano volnosofo afero Schmutzovo. Radi tega je dr. Cerlek tožil policijskega nadkomisarja dr. Mlekusa. Prva obravnava je bila na predlog tožnika preložena v svrhu nadaljnjega dokazovanja.

Španski slepar. Po Trstu išče pomoči znani španski "falirani trgovec", ki mora pač že leta in leta ječati v ječi v Madridu. Vsaj sklepati bi se dalo tako, kajti minila je že cela vrsta let, ko je začel neki slepar v Madridu loviti po svetu ljudi, ki bi bili tako lakomni, da bi mu pomagali s svojim denarjem reševati zaplenjene zaklade, ki jih nikoli imel ni. Piše, da je radi konkurza v ječi in da ga ne izpuste, dokler ne plača stroškov za pravdo. Zato išče "pametnih" ljudi, ki bi mu posodili denarja, da bi rešil svoj milijonski zaklad, ki ga ima v kovčegu nekje na Francoskem. Znana stvar!

Beda. V Pulju se je zastrupil delavec Rakove. Izpil je precejšnjo množino lizola. Zadobil je po učinkih strupa tako težke notranje poškodbe, da je med vožnjo v deželno bolnico umrl. Kot vzrok se navaja velika beda v družini. Nesrečnej zapušča številno družino.

Tržaška porota. Dne 4. okt. se je vršila zanimiva obravnava proti kovaču Atiliju Mastru iz Benetk in proti njegovemu rojaku delavcu Josipu Somarivu. Obtožena sta v voma v zlatarsko delavnico Tamaro na Corsu št. 23 v Trstu, katerega sta izvr

Skrivnosti Pariza.

Slika iz nižnj življenja.

Spisal Eugene Sue. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

(Nadaljevanje.)

VI.

Sir Walter Murf in abbe Polidori.

Ker je bil Rudolf v svoji mladosti bolj slabotne postave, je prišel njegov oče pri tem na dobro, čeravno malo čudno misel: Angleži srednjega plemeniškega stanu se v prvi vrsti odlikujejo po svojem zdravju, katerega jim doprinaša stroga vzgoja. Rudolfa se mora odzvati ženskimi rokami. Če ga vzgojim po angleškem načinu, ga bom duševno in telesno utrdil.

In nadvojvoda je poklical iz Yorksbire Waltera Murfa, orjaškega plemiča, ki je dobil nalogo po svoje vzgojiti mladega princa. Murf je preživel s svojim gojencem več let na malem posestvu blizu mesta Gerolsteina.

Rudolf je opravljal večinoma vsa poljska dela, za razvedrilo je pa učil borenja, boksanja in drugih športov. V svehem zraku, prosti naravi se je njegovo telo kmalo ojačilo; bledica mu je izginila iz lice in na njeno mesto je stopila zdrava rdeča barva.

S šestnajstim letom je bil že toliko močan, da se je meril v moči z vsakim svojim sovratnikom.

Ker je pa pri tem zamermarjal svoje duševne zmoglosti (Murf zveveda ni bil noben učenjak), je sklenil preskrbeti oče tudi za to.

Ko je dal Murf svojemu gojencu vse, kar mu je mogel dati, namreč telesno zdravje, izurjenost in moč, je odpotoval nazaj v Anglijo z namenom, da se v kratkem času vrne nazaj s svojo družino in se naseli v Gerolsteinu.

Nek gotov abbe Polidori, znamenit filolog, izvrsten zdravnik in zgodovinar, je dobil nalogo bogato polje, katerega je bil razoral in pripravil Murf, posaditi z najboljšimi semeni.

V tem slučaju se je pa nadvojvoda zmotil; v tem slučaju ni bil prav izbral.

Abbe Polidori je bil brezbožnež, licemerec, zlobnež, sovražil je najvetejše, kar ima človek v sebi. Vse te svoje slabe lastnosti je znal izborni prikrivati. Hlinil je krščansko ponižnost, da bi lažje skrivljal hinavščino; značaj vsakega človeka je takoj spoznal in takoj sprevidel, kako se mu je obnašati, da bi lažje zavrnil vodo na svoj mlin.

Rudolf je zelo nerad zapustil kmetsko življenje, katero se mu je bilo v Murfovi družbi tako priljubilo. Toda drugače ni moglo biti.

Rudolf je takoj povedal abbeju, da nima nobenega veselja do študiranja, in on mu je odvrnil, da ni res nič dolgočasne šega kot je učenje in nič bolj prostaška od življenja, ki ga je živel doselej. Mladeniča je tako prepričal, da se je nazadnje začel sramovati onega, kar ga je navdajalo s tako velikim veseljem. Vprašal ga je slednjič, kaj naj počne, če ne bo hodil na lov, če ne bo študiral in če ne bo živel na kmeth.

Abbe mu je skrivnostno odvrnil, da ga bo v tem že pozneje podučil.

Za svoj del je imel duhovnik ravno take namene kot jih je imela Sara.

Ceravno je bila država Gerolstein država drugega reda, je vseeno hotel postati v njej nekaj kardinal Richelieu in vzgojiti Rudolfa tako, da se ne bo dosti brigal za državne posle.

Svojemu gojencu je začel v vseh stvareh popuščati. Nadvojvodi je pripovedal kako mu sin napreduje, češ, da ni pričakoval kaj takega od njega. Ko je bila skušnjava mu je prej vse povedal, kaj ga bo vprašal, da je zamogel v nadvojvodovi navzočnosti zadostno odgovoriti.

Abbeju se je slednjič posrečilo prepričati mladega nedolžnega princa, da Murf ni delal prav, ker je hotel napraviti iz njega kmeta.

Zagotovil mu je, da mu ne bo v njegovi družini manjkalo zabav, različnih naslad in veselje, kakoršne uživajo drugi principi in tako obilni meri. Za brati mu je dajal pohujšljive romane in tako pelagoma vzbudil v njem željo do žensk in pustolovščin.

Take teorije so obrodile sad. Murf se je vrnil z Angleškega.

Kako se je začudil dobri mož, ko se Rudolf skoraj ni več zmešnil zanj. Toda takoj mu je bilo jasno, kaj se je zgodilo.

Po dolgem pripravljanju se je princ udal in odšel z Murfom v sosednjo državo k neki inspekciji tamšnjih čet.

V njuni odsotnosti sta dospela na dvor Sara in Tom in sta bila od vseh sijajno sprejeta.

Ker se podile duše ponavadi hitro spoznajo in se kmalo razumejo med seboj, je bilo tudi med Polidorijem, Saro in Tomom sklenjeno največje prijateljstvo.

Prihod mladega strastnega dekleta je navdal abeja z velikim zadovoljstvom. Rudolf je sanjal o ljubezni, o ženskah in Sara bi morala iz teh sanj napraviti resnico. In če se enkrat uresniči, saj je mladega princa, če se enkrat strastno zaljubi, pa makar tudi v pustolovko, ima abbe prosto pot.

Toda to, je rekel, to še ni vse: princa se mora odzvati uplivu "angleškega kmeta", ki ga spremlja na vseh potih.

Tom in Sara sta takoj vedela, kaj da misli, čeravno mu nista ničesar izdala o svojih skrivnih in podlih nametih.

Ko se je vrnil Rudolf, so bili vsi trije Murfovi sovražniki. Zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi.

VII.

Prva ljubezen.

Rudolf, ki je po svoji vrnitvi videl vsak dan Saro, se je strastno zaljubil vanjo. Kmalu mu je tudi ona pripoznala, da ga ljubi in pripomnila, da ne bosta mogla biti nikdar srečna. Prosila ga je, da bi ne izdal kaj o tej ljubezni, kateri bi se nadvojvoda gotovo z vso silo upiral.

Obljubil ji je, da bo molčal. Ko sta Tom in Sara sprevidela, da je princ do skrajnosti razvnet, sta sklenila dokončati svoje veliko delo.

Tom se je obrnil najprej do abbeja. Rekel mu je, da je najboljšje, če bi se zljubljenca takoj poročila, ker je že skrajni čas, v nasprotnem slučaju je pa Sara prisiljena takoj zapustiti Gerolstein. Samo dve poti ji preostajata: smrt vsled sramote ali pa postati soproga nekega Visokosti.

Polidori se je zelo začudil; za tako prebrisano ni smatral Saro nikdar. Tomu je odgovoril, da te poroke ne bo nadvojvoda nikdar dopustil.

Tom, na vsak odgovor pripravljen, mu je začel takole dokazovati:

— Sara je potomka stare plemiške rodbine. Princ naj ima osem dni odloga, potem pa poda svoje končno izjavo. Sara ne more ži-

veti dalje v negotovosti. Če se princ v resnici ne namerava poročiti žnjo, naj pove takoj, da drugi dan že odpotujeta.

Polidori je bil v veliki zadregi. Imel je tri izhode:

Lahko bi odkril cel komplot;

lahko bi povedal princu v kako past ga mislita spraviti škota;

lahko bi šel princu in Sari na roko, da bi se poročila.

Ce bi kaj razodel nadvojvodi, bi se princu za vedno odtujil. Ce bi princa opozoril na nevarnost, bi mislil, da mu ne privoščiti tako lepe neveste, če bi jima pomagal k zvezi, bi izgubil ves upliv na Rudolfa.

= Cenik knjig, =

katere se dobe v zalogi

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

MOLITVENIKI:	
DUENA PASA, vezana	1.00
Marija varhinja v usnje vezano	1.00
RAJSKI GLASOVI	1.00
Rajski Glasovi v usnje vezano	1.00
Sv. URA, elegantno vezano	1.20
Sv. URA v slonovo kost vezano	1.20
SKRBI ZA DUŠO, elegantno vezano	1.20
SKRBI ZA DUŠO v slonovo kost vezano	1.20
VRTEC NERESKI, v platno vezano	1.00
EVANGELJSKA ZAKLADNICA	1.00

POUČNE KNJIGE:	
Abecednik slovenski	1.00
Abecednik angleški tolmač	1.00
Angleščina brez učitelja	1.00
Angl. slov. in slov. angl. slovar	1.00
Dobra kuharica	1.00
Domaci zdravnik, vezan	1.00
Domaci zdravnik, vezan	1.00
Hitri računski po	1.00
Katekizem mali	1.00
Mala pesmarica	1.00
Navodilo za spijevanje raznih pism	1.00
Navodilo brez učitelja	1.00
Novi domovinski zakon	1.00
Odvetniška tarifa	1.00
Pesmarica, nagrobnica	1.00
Poljedelstvo	1.00
Popolni nauk o čebelarstvu	1.00
Pouk zaročencem	1.00
Prva računica	1.00
Ročni slovensko-nemški slovar	1.00
Sadlerjeva v pogovorih	1.00
Schimpffov nemško-slovenski slovar	1.00
Schimpffov slovensko-nemški slovar	1.00
Slovar slov. nemški (Janesič - Bartel) nova izdaja	1.00
Slovar nemško-slovenski (Janesič - Bartel) nova izdaja	1.00
Slovensko-angleška slovnica	1.00
Slovenska slovnica	1.00
Slovenska pesmarica, I. in II. sve-	1.00
Spisovnik ljubavnih pism	1.00
Spretna kuharica	1.00
Srednji katekizem	1.00
Trina uš in trtoreja	1.00
Učna živinoreja	1.00
Učni kmetovalac	1.00
Veliki katekizem	1.00
Vročni listi	1.00
Zbirka domaćih zdravil	1.00
Zbirka usv. pisma	1.00
Zbirnik narodne pesmi, vezano, 1. 2. 3. in 4. zvezek vsaki po	1.00

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE.

Andrej Hofer.	1.00
Avstrijska ekspedicija	1.00
Avstrijski junaki, broš.	1.00
Baron Laudon	1.00
Baron Trenk	1.00
Bele noči...	1.00
Belgijanski biser	1.00
Benčka vedežvalka	1.00
Beračeve skrivnosti sto zvezkov	1.00
Bitka pri Visu	1.00
Boj a pravico	1.00
Boj za pravico	1.00
Bojček	1.00
Božični darovi	1.00
Burška vojaka	1.00
Ciganekina sirta, 93 zvezkov	1.00
Ciganova osveta	1.00
Ciganekina sirta, 93 zvezkov	1.00
Cvetina borogradska	1.00
Cvetko	1.00
Čas je zl	